

Bestuursakkoord 2018-2022

Gemeente Zaltbommel

<i>Inhoudsopgave</i>	<i>pagina</i>
<i>1. Inleiding</i>	<i>3</i>
<i>2. Bestuur, organisatie en financiën</i>	<i>4</i>
<i>3. Sociaal domein</i>	<i>6</i>
<i>4. Wonen en leven</i>	<i>9</i>
<i>5. Voorzieningen</i>	<i>11</i>
<i>6. Economie en verkeer</i>	<i>12</i>
<i>7. Duurzaamheid</i>	<i>14</i>
<i>8. Financiële verantwoording</i>	<i>17</i>

1. Inleiding

Een gemeente met bestuurskracht

Zaltbommel ligt er goed bij. Dat is tweezijdig: het geldt voor zowel de inwoners, de belangrijkste groep, als voor de bestuurders. Voor inwoners is Zaltbommel een goed bereikbare gemeente met een behoorlijk niveau aan voorzieningen en een acceptabele lastendruk. Ook vanuit de positie van het gemeentebestuur gezien ligt de gemeente er goed bij. De bestuurskracht van de gemeente, de capaciteit om als bestuur alles te doen wat we willen, is sterk. Dat blijkt uit het feit dat er al jarenlang een stabiel bestuur is en de gemeentefinanciën op orde zijn.

Door ontwikkelen is kernwoord

Is Zaltbommel dan 'af'? Hebben we niets meer te wensen? Natuurlijk wel. In dit bestuursakkoord staan de zaken die we gaan realiseren de komende vier jaar. Het voortzetten en door ontwikkelen van de huidige koers, met vernieuwende elementen, zijn kernwoorden in dit bestuursakkoord. Belangrijke speerpunten zijn onder meer het verder ontwikkelen van burgerparticipatie, voldoende woningen voor iedereen in alle plaatsen, extra inzet voor armoedebestrijding en een integrale aanpak van de verkeerssituatie in de Zaltbommelse binnenstad.

Bestuursakkoord breed gedragen document

De eerste stap om te komen tot dit bestuursakkoord was de informatieronde. In deze ronde ging de SGP in gesprek met alle politieke partijen in de gemeente. Een aantal zaken uit deze informatieronde staan in het bestuursakkoord. Daarna legden we de verkiezingsprogramma's van de beoogde coalitiepartijen naast elkaar. Dit leidde tot een eerste concept van dit bestuursakkoord. Vervolgens legden we dit voor aan alle in de raad vertegenwoordigde partijen. Dit leverde waardevolle informatie op om het akkoord af te maken. Dit maakt het bestuursakkoord een breed gedragen document.

Samenstelling coalitie: brede basis in gemeenteraad en goede vertegenwoordiging inwoners

Nieuw is de samenstelling van de coalitie, met als deelnemende partijen SGP, ZVV, CU en VVD.

Voor de SGP is dit de eerste keer dat ze deelneemt aan de coalitie. Met dertien van de eenentwintig zetels in de gemeenteraad heeft deze coalitie een behoorlijk brede basis. We moeten zestien jaar terug in de tijd voor een breder samengestelde Zaltbommelse coalitie dan de huidige. De vier coalitiepartijen vormen een goede vertegenwoordiging van inwoners uit alle plaatsen van de gemeente Zaltbommel. Wat ons betreft een goede basis om de komende vier jaar samen met het college één gemeentebestuur te vormen, waarin collegialiteit een sleutelwoord is. De uitgangspunten van de coalitie zijn dan ook:

1. We gaan respectvol om met elkaars standpunten en levensovertuiging. De gemeente organiseert daarom geen activiteiten op zondag, met uitzondering van landelijk vastgestelde herdenkingen;
2. We houden de lastendruk gelijk en als het kan lager.

Bestuursakkoord vormt een stevige basis voor een goed bestuur

Tot slot: Dit bestuursakkoord is niet compleet. In de komende vier jaar komen ongetwijfeld onderwerpen voorbij waar we nu niets over vastgelegd hebben. We zijn er echter van overtuigd dat dit bestuursakkoord een stevige basis vormt voor een goed bestuur in het belang van al onze inwoners.

2. Bestuur, Organisatie en Financiën

Bestuur

Voor het bestuur blijft participatie, het samen met partijen en inwoners in de gemeente werken aan een optimale leefomgeving, een belangrijk speerpunt. Om dit goed vorm te geven intensiveren we het gebiedsgericht werken. We werken hiervoor de rol en positie van de dorps- en wijkraden, de dorps- en wijkcoördinatoren en de gebiedswethouders verder uit. Het college stelt in 2018 aan de raad voor hoe het gebiedsgericht werken wordt doorontwikkeld in deze bestuursperiode. Daarnaast blijven we de samenwerking met andere overheden zoeken waar dat nuttig of nodig is. Ook de samenwerking met buurgemeente Maasdriel krijgt verdieping. We nemen echter in de komende bestuursperiode geen actie ter voorbereiding op een herindeling met Maasdriel.

Participatie: Samen werken aan een optimale omgeving

Het gemeentebestuur staat naast de inwoners, bedrijven, verenigingen, instellingen en andere partijen in de gemeente. We streven ernaar om samen met hen te zorgen voor een optimale omgeving om te leven, werken en recreëren. Waar nodig is de gemeente leidend door het stellen van regels. Maar we leggen de nadruk op het zoeken van de optimale vorm van participatie.

We leggen de nadruk op het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving en het vergroten van draagvlak hiervoor, bij zowel inwoners als bij de organisatie en de gemeenteraad. De werkwijze van raad en college kenmerkt zich door transparantie, duidelijkheid en slagvaardigheid. Dat maakt de beslissprocessen voor iedereen inzichtelijk. Om dit te blijven verbeteren, evalueren we huidige werkwijzen en passen we die eventueel aan.

Rol en positie dorps- en wijkraden

We nodigen wijk- en dorpsplatforms uit om verbinding te zoeken met lokale bedrijven, scholen, verenigingen en instellingen om een optimale vertegenwoordiging te garanderen van de lokale samenleving in wijk of dorp. Daarom willen we ook dat vacatures in de platforms zo breed als mogelijk bekend worden gemaakt. De budgettering van de platforms en de ondersteuning vanuit de gemeente actualiseren we. Als het nodig is passen we dit aan of breiden we het uit. We houden aandacht voor het feit dat de platforms geen vierde bestuurslaag mogen worden. Het werken aan de hand van een gebiedsplan - van korte tot middellange termijn - zien wij als na te streven werkwijze. Dit geeft duidelijkheid en maakt de inzet van mensen en middelen effectiever en controleerbaar.

Rol en positie dorps- en wijkcoördinatoren

We vinden dat de koppeling van gebiedsgericht werken en de inspanningen van de gemeentelijke organisatie verbeterd moet worden. In de praktijk betekent dit dat het zichtbaar moet zijn hoe de initiatieven vanuit de samenleving hun plaats krijgen binnen de organisatie en wat de werkwijze van de organisatie is. De dorps- en wijkcoördinatoren in de organisatie krijgen hiervoor meer tijd en mandaat.

Gebiedswethouders

Het gebiedsgericht werken binnen het college wordt uitgevoerd door de wethouder die ook verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering. Dit zorgt ervoor dat effecten van gebiedsgericht werken voor de organisatie beter te coördineren zijn. Per dorp en wijk(en) wijzen we een verantwoordelijke gebiedswethouder aan, zoals dat afgelopen periode ook het geval was. We versterken de zichtbaarheid van de gebiedswethouder.

Samenwerken als het nuttig is

Wij vinden dat samenwerking met andere gemeenten/overheden te allen tijde aantoonbaar moet leiden tot verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoner en/of aan

vermindering van de kosten daarvan en/of verlaging van de kwetsbaarheid van de gemeentelijke organisatie. Daarnaast kunnen strategische overwegingen aanleiding geven allianties aan te gaan, ook buiten de eigen regio en/of provincie.

Geen actie richting herindelen met Maasdriel

Het gemeentebestuur neemt in de komende bestuursperiode geen actie ter voorbereiding van een herindeling. Herindeling is naar onze mening geen doel op zich. De gemeente Zaltbommel kent geen (voorzienbare) problemen in haar dienstverlening aan de samenleving dan wel haar bedrijfsvoering waarvoor herindelen noodzakelijk is. Voor zover wij dit kunnen beoordelen, geldt dat ook voor de gemeente Maasdriel.

Op korte termijn verzoeken we daarom de Commissaris van de Koning om de benoeming van een vaste burgemeester ter hand te nemen.

Ambtelijke samenwerking Maasdriel en BVEB uitbouwen

De samenwerking met de gemeente Maasdriel in de BVEB (Bedrijfsvoerings Eenheid Bommelerwaard) lijkt succesvol. Dit verbeteren we waar nodig en bouwen we verder uit. De focus blijft liggen op uitvoeringstaken met een lage(re) beleidscomponent. We vragen de raden van beide gemeenten de beleidsonderwerpen aan te geven waarop autonome besluitvorming moet blijven bestaan.

Organisatie

Voor het inrichten en verbeteren van de gemeentelijke organisatie zijn efficiëntie, effectiviteit en symbiose met gebiedsgericht werken belangrijk.

Gebiedsgericht werken voor een integrale benadering

Mede daarom wordt gebiedsgericht werken binnen het college uitgevoerd door de wethouder die ook verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering. In deze bestuursperiode verbeteren we de integrale benadering van de organisatie. Dat wil zeggen dat we meer gebruik maken van 'accountmanagers' voor onderwerpen omdat we hier al goede ervaringen mee opdeden. Denk aan de dorps- en wijkcoördinatoren en de contactfunctionaris voor bedrijven. We denken aan herkenbare contactfunctionarissen voor bijvoorbeeld jeugd, armoede en andere onderwerpen. De organisatie zal de rol en invloed van deze functionarissen in haar werkwijze structureren.

Financiën

We blijven het huidige financiële beleid voortzetten.

Geen verhoging lastendruk

De gemeente blijft het huidige financiële beleid voortzetten. Buiten de correctie voor inflatie stellen we geen verhoging van de totale lastendruk voor. Verder zijn risicobeheersing en voldoende financiële weerstand leidend bij investeringsbeslissingen en exploitatie. Het vooraf kunnen aantonen dat middelen (structureel) beschikbaar zijn is te allen tijde leidend bij beslissingen. Eventuele overschotten worden in principe gebruikt om de lastendruk te verlagen, tenzij bestemmingsreservering noodzakelijk is in het kader van de financiële weerstand.

Evaluatie kostendekkende opzet leges en retributies

Het college komt, zoals gebruikelijk, op korte termijn met een evaluatie op de kostendekkende opzet van leges en retributies. Enerzijds is dit noodzakelijk in verband met de maatschappelijke aanvaardbaarheid hiervan in relatie met de kostencomponenten. Anderzijds kan het zijn dat andere werkwijzen leiden tot andere kostencomponenten (neem bijvoorbeeld de effecten van de dienstverlening door de ODR bij omgevingsvergunningen). We controleren daarom altijd of de kostenprognoses die bij de tarifiering worden gebruikt ook daadwerkelijk zijn gemaakt of dat aanpassing mogelijk is.

3. Sociaal Domein

We zetten het huidige beleid binnen het sociaal domein met kracht voort. Onze organisatie is toegankelijk voor hulpvragen en kijkt naar 'de vraag achter de vraag'. We zorgen dat een goede afstemming met de diverse instanties wordt gewaarborgd. De Buurteams en Buurtzorg Jong staan voor een laagdrempelige aanpak dichtbij de mensen. We zetten extra in op armoedebestrijding in gezinnen. We volgen de situatie rondom 'Veilig Thuis' kritisch. Verder is er extra aandacht voor pleegzorg, dementerende ouderen en voor de maatschappelijke opvang van verwarde personen.

Inzet op zelfredzaamheid

De afgelopen jaren is binnen de gemeente hard gewerkt aan de implementatie van de transities binnen het sociaal domein. Het beleidsplan sociaal domein biedt goede handvatten voor een adequaat programma voor de thema's jongerenhuisvesting, armoedebestrijding, zorgmijding en eigen bijdrage, laagdrempelige activiteiten, positieve gezondheid en samenredzaamheid. We hechten groot belang aan zelfredzaamheid van mensen, zodat zij hun leven kunnen inrichten zonder een constante bemoeienis van allerlei zorg-/overheidsinstanties.

Focus op preventie blijft

In de zorg blijven we vasthouden aan het uitgangspunt 'voorkomen is beter dan genezen'. De (financiële) inzet op preventie blijft daarom gehandhaafd. Ditzelfde geldt voor de inzet van de buurteams en buurtzorg jong waardoor doorverwijzing naar dure zorg kan worden verminderd. Doordat er geen wachttijden zijn, kunnen zorgvragen hier snel worden behandeld. Dit heeft op zich al een dempend effect op de totale zorgbehoefte.

Versterken Buurteams en Buurtzorg jong voor laagdrempelige zorg in de buurt

We bouwen de inzet van de Buurteams en Buurtzorg Jong uit. Waar nodig versterken we de teams. Aandachtspunt blijft de neutraliteit als het gaat om de keuze van zorgverleners. Om de kwaliteit en het functioneren van Buurteams en Buurtzorg Jong te monitoren wordt er elke twee jaar een evaluatie uitgevoerd.

Inzet op armoedebestrijding in gezinnen

De gemeente pleegt extra inzet op de armoedebestrijding in gezinnen. Daarbij gaat het vooral om het signaleren van 'verborgen armoede'. We ondersteunen gezinnen concreet bij het formuleren van hun hulpvraag. Veel gezinnen maken geen gebruik van bestaande regelingen, vaak door onwetendheid of schaamte. Samen met onze partners in de Brede Beweging Bommelerwaard gaan we hieraan werken.

Eén huishouden, één plan, één aanpak

Het adagium 'Eén huishouden, één plan, één aanpak' maken we verder concreet in de gemeentelijke organisatie. Samen met onze partners zetten we dit krachtig door. Identiteitsgebonden zorg blijft hierbij tot de mogelijkheden behoren en dient goed onder de aandacht worden gebracht.

Inspelen op meer mantelzorgers in de toekomst

We evalueren de huidige regeling voor mantelzorg. In de toekomst neemt de behoefte aan mantelzorg alleen maar toen. De gemeente past waar nodig het beleid aan om mantelzorg dragelijk te laten zijn voor de mantelzorgverleners.

VOG voor vrijwilligers

Vrijwilligers leveren een belangrijke bijdrage aan de samenleving in onze gemeente. De gemeente zorgt daarom voor een gratis verstrekking van een VOG voor vrijwilligers. Hierbij sluiten we bij voorkeur aan bij de landelijke regeling die in voorbereiding is.

Evaluatie relatie met Veilig Thuis

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn en om beschermd te worden tegen kindermishandeling. De gevolgen van mishandeling zijn groot. Daarom is het belangrijk dat er extra wordt ingezet op het voorkomen, signaleren en stoppen van kindermishandeling. Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig bereikbaar zijn en bekend bij alle inwoners van de gemeente Zaltbommel. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende hulp en/of een veilige opvang zijn. De gemeente evalueert de huidige relatie met Veilig Thuis. Met name de schaalgrootte, afstand en werkwijze van deze organisatie zijn belangrijke punten van aandacht. We streven daarbij naar kortere wachttijden en meer efficiency op dit onderdeel van zorg.

Investeren in pleegzorg

We investeren extra in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen. Dit draagt bij aan een vermindering van het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen en kan zwaardere hulpverleningstrajecten voorkomen. De gemeente ondersteunt de werving van pleegouders, zodat kinderen, als dat wenselijk is, opgevangen kunnen worden in hun eigen omgeving. Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit en aansluiting bij identiteit. We zorgen samen met de zorgpartners voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.

Aandacht voor eenzaamheid

Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig en zonder hulp te vinden. Soms ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt dan een risico. Dat wil de gemeente Zaltbommel tegengaan. Daarom blijven we bij de keukentafelgesprekken aandacht besteden aan eenzaamheid en zingeving. We maken hiervoor gebruik van deskundigheid en het netwerk van organisaties en kerken.

Alternatieve woonvormen voor ouderen

De gemeente stimuleert particuliere initiatieven op het gebied van alternatieve woonvormen voor ouderen. Dat is nodig, want de komende jaren zal het aantal inwoners met bijvoorbeeld dementie fors toenemen. Dit geldt ook voor de zorgvraag die daarmee samenhangt. De gemeente bekijkt in overleg met de woningcorporaties en thuiszorgorganisaties op welke wijze nieuwe huisvestingsmogelijkheden met bijbehorende zorgarrangementen een oplossing kunnen bieden voor dit vraagstuk.

In overleg met zorgverzekeraars en andere partners proberen we de zogenoemde 'zorgval' (zorgbehoevende ouderen die op een wachtlijst komen te staan voor een verpleeghuis, krijgen minder zorg en betalen daar meer voor) voor onze inwoners zoveel als mogelijk te voorkomen dan wel te beperken.

Aanpak personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Dat komt doordat er veel minder GGZ-bedden zijn en problemen worden niet tijdig herkend. Soms blijft hulp uit. De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de buurtteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. We vinden dat mensen die verward gedrag vertonen niet thuishoren in een politiecel. Ze verdienen de aandacht van de omgeving en hulp. De samenleving zal meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn. Samen met de GGZ maken we afspraken over hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken

worden, signalen uit de samenleving worden opgepakt en voorkomen wordt dat mensen afhankelijk worden van de GGZ. Wij zetten, in het kader van het hervinden van de eigen kracht, in op zelfhulpgroepen voor mensen met verward gedrag en op de beschikbaarheid van woonruimte.

Voor mensen met verward gedrag dat leidt tot gevaarlijke situaties, moeten vanzelfsprekend andere passende maatregelen worden genomen.

Inzet op handhaving om drugsproductie en –gebruik tegen te gaan

De gemeente wordt geconfronteerd met een zorgwekkende toename van zowel drugsgebruik, drugsdumpingen als drugslaboratoria. We zetten in op handhaving en op samenwerking met partners in de regio om het gebruiken en het maken van drugs tegen te gaan.

Afspraken met Werkzaak om arbeidsparticipatie inwoners te bevorderen

Op het gebied van arbeidsparticipatie constateren wij dat er enerzijds sprake is van een grote groep inwoners die aan de zijlijn staat en anderzijds de instroom van grote groepen arbeidsmigranten. We gaan samen met Werkzaak Rivierenland actief aan de slag om de mogelijkheden te onderzoeken om eigen inwoners aan het werk te krijgen. Ditzelfde geldt voor mensen met een verminderde arbeidsproductiviteit. De gemeente treedt op dat punt op als voorbeeldwerkgever. Wij vragen van Werkzaak Rivierenland een actieve en zichtbare rol bij de bemiddeling van deze groepen werknemers.

4. Wonen en leven

In alle verscheidenheid delen we iets gemeenschappelijks. Met zijn allen bevolken we onze gemeente. We willen dat het in onze gemeente voor iedereen goed wonen en leven is.

Genoeg woningen in alle plaatsen in de gemeente

Er is een tekort aan sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen. Hoe groot dat tekort is, moet duidelijk worden. We brengen de woningbehoefte voor alle plaatsen in de gemeente breed in kaart met specifieke aandacht voor jongeren. Op veel plaatsen zijn de mogelijkheden voor woningbouw helemaal of bijna uitgeput. We maken er werk van om nieuwe planruimte te vinden. Daarna maken we duidelijke en realistische afspraken met woningbouwcorporaties. Scheefwonen (als een sociale huurwoning wordt bewoond door iemand die in feite te veel verdient om in een sociale huurwoning te mogen wonen) moet worden tegen gegaan. Uitgangspunt is een goede mix van woningen, waarbij ook vernieuwende huisvesting zoals tiny houses een kans krijgt. Het succesvolle Incidentele Particuliere Woningbouwbeleid zetten we voort. Om (zelf) bouwen niet te ontmoedigen bekijken we kritisch of welstandseisen kunnen worden versoepeld of afgeschaft. Maar dan wel zonder dat het belang van cultuurhistorische aspecten wordt aangetast.

Huisvesting arbeidsmigranten

In mei 2018 is het 'Plan van aanpak Huisvesting arbeidsmigranten Zaltbommel 2018' door de gemeenteraad aangenomen. Dit plan van aanpak vormt een goede herstart om te komen tot een nieuw beleid. We streven naar een spoedige uitvoering van het plan van aanpak. Om tot het beleid te komen gaan we onder andere in gesprek met een breed maatschappelijk panel. Alle inwoners kunnen hun input voor het beleid geven via een enquête. Een belangrijk element van het nieuwe beleid is het onderscheid tussen seizoenarbeiders en arbeidsmigranten. De eerstgenoemde groep werkt kortdurend tijdens een bepaalde periode in een jaar hier, de tweede groep doet dit op vaste basis. Beide groepen moeten in een fatsoenlijke woning kunnen wonen. Of dit nu op het terrein van een werkgever of elders in een plaats is. In het beleid moeten ook duidelijk uitgangspunten komen over de aantallen arbeidsmigranten per woning en per plaats.

Goede ruimtelijke ordening

Ruimtelijke ordening is bij uitstek een onderwerp waarbij we inwoners willen betrekken. Het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving. We hebben een aantal uitgangspunten waaraan die goede ruimtelijke ordening moet voldoen. Die zijn:

- *Wij willen de ruimte goed benutten.*
- *Open gebied blijft zoveel mogelijk open.*
- *Er komen geen winkels buiten de bebouwde kom om de levensvatbaarheid van bestaande winkelgebieden overeind te houden.*

Omgevingsvisie

Voor de invoering van de omgevingswet moet een omgevingsvisie worden opgesteld. Wij streven hierbij naar een zo breed mogelijk draagvlak in de gemeenteraad en vaststelling op Bommelerwaards niveau.

Verkeersveiligheid

We willen meer aandacht voor verkeersveiligheidsproblemen. Hiervoor maken we een gemeente breed programma. Bij het aanleggen van nieuwe straten en wijken blijft verkeersveiligheid een belangrijk onderdeel. In de gemeente Zaltbommel vinden relatief meer verkeersongevallen plaats dan in de rest van Nederland. We willen dat het aantal verkeersongevallen fors vermindert.

Verlichting op vrij liggende fietspaden

Vanwege de veiligheid willen de verlichting op vrij liggende fietspaden verbeteren zoals bijvoorbeeld bij het fietspad tussen Zaltbommel en Gameren. We komen daarom met een aangepast beleid hiervoor.

Hulpdiensten snel ter plaatse

Als er een situatie ontstaat waarbij een beroep op hulpdiensten noodzakelijk is, moeten die er snel zijn. Spoedritten van de Ambulance in de gemeente Zaltbommel moeten overal op tijd kunnen zijn. Om dit te bereiken zetten we alle middelen in die hieraan bij kunnen dragen.

Bezetting politiekorps op peil houden

Het tegengaan van criminaliteit en overlast vraagt om alertheid, van burgemeester tot burger. Ook vraagt het om zichtbaar aanwezige politie. De rijksoverheid zet in op een inkrimping van het aantal agenten in de regio waaronder Zaltbommel valt. We gaan tot het uiterste om in Zaltbommel de bezetting van het politiekorps op peil te houden. Aanvullende inzet op veiligheid is breed, waarbij de overlast van hangjongeren, drugsgebruik en -dealen een hoge prioriteit blijft houden. Alle middelen waarop we als gemeente zelf invloed kunnen uitoefenen worden ingezet. Bijvoorbeeld het inzetten van cameratoezicht op onveilige plaatsen. Overigens naast de inzet van BOA 's en straatcoaches.

Behoud huidige brandweerposten

De hulpverlening door brandweerkorpsen houden we op peil. We houden goed contact met brandweervrijwilligers en stimuleren werving van nieuwe vrijwilligers.

Openbaar groen

Zaltbommel is een groene plattelandsgemeente. Dat maakt onze gemeente aantrekkelijk. We willen dit groene karakter ook in de dorpen en wijken brengen. En het groen in stand houden op de plaatsen waar dit al aanwezig is. Dat betekent dat we groenonderhoud goed uitvoeren. En dat we kijken waar meer groen mogelijk en gewenst is. Waar mogelijk maken we hierbij gebruik van inwoners via dorp- en wijkplatforms of rechtstreeks.

Proef onderhoud begraafplaatsen

We vinden het belangrijk dat begraafplaatsen er tegen acceptabele kosten verzorgd bij liggen. De proef in Brakel waarbij inwoners worden ingezet bij het onderhoud van begraafplaatsen volgen we met interesse. Als dit succesvol is, gaan we hiermee door.

Buitenstad

Bij de realisatie van de Buitenstad willen wij een wenselijke, duurzame en gedragen invulling realiseren. Wij nemen geluiden uit de samenleving serieus en zullen in gesprek gaan met partijen.

5. Voorzieningen

Voorzieningen zijn een belangrijke component voor de aantrekkelijkheid van een gemeente. Wij zetten ons in om de bestaande voorzieningen adequaat (te blijven) ondersteunen door middel van subsidie, ondersteuning en waar nodig participatie.

Nieuwe initiatieven onderzoeken

Nieuwe initiatieven kunnen rekenen op een gedegen en open onderzoek naar de wenselijkheid en toegevoegde waarde voor de samenleving. We houden bij de beoordeling rekening met de wensen van onze inwoners. Ook kijken we naar de effecten op de leefbaarheid.

Bestaand beleid voor onderhoud en instandhouding gebouwen voortzetten

De gemeente is gebaat bij zo min mogelijk risico door exploitatie en beheer van voorzieningen en de noodzakelijke gebouwen en complexen. Daarom zetten we het huidige beleid voort. De inhoudelijke relatie met de doelstelling van de voorzieningen ligt verankerd in de subsidieverordening. Hierdoor zijn de lasten voor de gemeente transparant en kent de exploitatie en instandhouding geen verborgen risico's voor de gemeente. De noodzaak van een gemeentelijk accommodatiebeleid wordt op korte termijn door de raad vastgesteld, op basis van een voorstel van het college. Het is de vraag of een integrale benadering of een meer lokaal georiënteerde opzet op het niveau van een dorp of wijk beter past.

Onderwijs

Wij zetten het bestaande beleid van ondersteuning van het onderwijs in onze gemeente voort.

Realisatie sporthal/zwembad

De realisatie van sporthal/zwembad wordt op kwalitatief hoog niveau begeleid vanuit de organisatie. In het college benoemen we hiervoor een verantwoordelijk wethouder. Met name kostenbeheersing bij de realisatie en het exploitatierisico zijn belangrijk en vereisen regelmatige verantwoording bij de gemeenteraad.

Ondersteuning bij Fieppaviljoen

De gemeente kan ondersteunen bij de realisatie van het zogenaamde Fieppaviljoen na onze beoordeling/acceptatie van het bedrijfsplan dat de stichting indient.

Culturele evenementen op meerwaarde en levensvatbaarheid beoordelen

Initiatieven ten aanzien van nieuwe culturele evenementen beoordelen we op hun meerwaarde (bijvoorbeeld maatschappelijke verbinding) en levensvatbaarheid.

Poorterij

Ten aanzien van de ondersteuning van het cultureel programma in de Poorterij zetten we het bestaande beleid voort.

Openbaar Vervoer

Het huidige niveau van het openbaar vervoer willen wij minimaal in stand houden ter ondersteuning van de leefbaarheid van onze kernen.

6. Economie en verkeer

De gemeente maakte de afgelopen tijd een stormachtige groei door op het gebied van de logistieke dienstverlening. Op korte termijn zal bedrijventerrein De Wildeman II volgebouwd zijn. Verdere grootschalige uitbreiding moet goed worden doordacht omdat het maar beperkt mogelijk is. De aandacht zal dus meer komen te liggen op kleinschalige bedrijvigheid. De A2-zone als 'kennis-as' verdient extra aandacht bij het aantrekken van nieuwe bedrijven. Daarnaast moeten de geplande verbetermaatregelen voor de wegen in de glastuinbouwgebieden zo spoedig mogelijk worden doorgevoerd. De verkeers- en parkeersituatie in de stad Zaltbommel vraagt om een integrale oplossing.

Bedrijventerreinen raken vol: accent op kleinschalige bedrijvigheid

De afgelopen jaren is de gemeente succesvol geweest in het aantrekken van logistieke bedrijven. Dit heeft er zelfs toe geleid dat het bedrijventerrein De Wildeman II inmiddels volledig is uitgegeven. Gelet op de landschappelijke waarden van het gebied rondom de stad Zaltbommel ziet het er naar uit dat verdergaande grootschalige uitbreidingen maar zeer beperkt tot de mogelijkheden behoren. De gemeente kiest er daarom voor om het accent meer te gaan leggen op kleinschalige bedrijvigheid en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. We willen daarbij aansluiten bij de ontwikkeling die gaande is rondom de A2-zone als 'kennis-as'.

Duurzame invulling bedrijventerreinen en vestigingslocaties

Bij de ontwikkeling en uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen gaan we uit van een duurzame invulling van zowel het bedrijventerrein als de desbetreffende vestigingslocaties. Bij vaststelling van bestemmingsplannen stellen we hiervoor concrete criteria vast.

Aandacht voor verkeersafwikkeling bij ontwikkeling Leisurecenter Spoorveste

De ontwikkeling van het Leisurecenter Spoorveste kan alleen doorgang vinden als de verkeersafwikkeling en de parkeervoorziening volledig is gewaarborgd. Ook moet het Leisurecenter een aanvulling vormen op het bestaande voorzieningenniveau. Een ander aandachtspunt bij de ontwikkeling van het Leisurecenter is de relatie met de binnenstad. Dat willen we goed in beeld brengen. Tenslotte moet het Leisurecenter zich conformeren aan de openings- en sluitingstijden die op dit moment gelden voor de horeca in de binnenstad.

Uitbreiding parkmanagement op bedrijventerreinen

De gemeente is voorstander van een verdere uitbouw van parkmanagement op de bedrijventerreinen. Dit wordt ook actief ondersteund vanuit de gemeentelijke organisatie. Voor de vitaliteit van het platteland is het gewenst dat nabij de woonkernen ook kleinschalige bedrijventerreinen aanwezig zijn. Dit is voor diverse kernen al het geval. Indien gewenst kunnen deze terreinen uitbreiden. Grotere bedrijven moeten zich vestigen op de bedrijventerreinen rondom de kern Zaltbommel.

Glasvezel in onrendabele gebieden in samenwerking met regio

De aanleg van glasvezel in de onrendabele gebieden regelen we samen met andere gemeenten in de regio Rivierenland. Als gemeente willen we dit op voortvarende wijze doen zodat op zo kort mogelijke termijn iedereen binnen onze gemeente kan beschikken over glasvezel.

Goede presentatie van parels in de gemeente

Het rivierenlandschap in combinatie met de historische binnenstad, de diverse kastelen, kleinschalige dorpskernen en prachtige natuurgebieden vormen een goede basis voor een verdere versterking van de toeristische sector. Op het gebied van recreatie en toerisme willen wij meer inzetten op een goede presentatie van de 'parels' van onze gemeente.

Investeringsslag met Project Bureau Herstructurering Tuinbouw Bommelerwaard (PHTB) en doortrekken Maaswaalweg

Op het gebied van het verkeer vindt er momenteel een enorme investeringsslag plaats samen met het PHTB. De komende jaren zal de gemeente de benodigde inzet plegen om deze plannen voortvarend uit te blijven voeren. Dit geldt ook voor het doortrekken van de Maaswaalweg.

Integrale oplossing parkeer- en verkeerssituatie binnenstad Zaltbommel

De verkeers- en parkeersituatie in en rond de binnenstad vraagt om een integrale oplossing, waarbij ook de realisatie van de buitenstad wordt betrokken. Op basis van een goede analyse willen wij de bestaande situatie in kaart brengen en oplossingen realiseren. Deze oplossingen zullen uitsluitend plaatsvinden in goede onderlinge samenhang en na overleg met inwoners en bedrijven. De gemeente gaat in ieder geval aan de slag met extra parkeerfaciliteiten ten behoeve van het cultuurcluster in de zuidrand van de binnenstad. Ook gebruiken we de resultaten van een proef met een blauwe zone om de effecten hiervan te concretiseren. We bekijken hierbij de mogelijke potentie van het benutten van de parkeercapaciteit in het stationsgebied, bij de Rotterdamse Bol en de Havendijk. Met name het onderscheid tussen kort en lang parkeren in de binnenstad verdient in het toekomstig beleid extra aandacht. Hetzelfde geldt voor het aanwijzen van parkeerplaatsen voor uitsluitend vergunninghouders.

Parkeren werkbusjes en kleine vrachtwagens in woonwijken

Op het gebied van parkeren blijkt gemeente breed behoefte te bestaan aan een nadere regulering van het parkeren van werkbusjes en kleine vrachtwagens in de woonwijken. De gemeente brengt dit verder in beeld om te beoordelen of maatregelen gewenst en mogelijk zijn.

Ontmoedigen doorgaand vrachtverkeer in de kernen

Vrachtverkeer in de kernen veroorzaakt vaak overlast. We gaan dit zoveel als mogelijk ontmoedigen zonder de belangen van ondernemers uit het oog te verliezen.

7. Duurzaamheid

Duurzaamheid gaat over de huidige en toekomstige generatie. Vanwege dit lange termijnperspectief is een heldere visie met duidelijke prioriteiten belangrijk. We schakelen steeds meer over naar duurzame energie. Er is oog voor groen in onze wijken. We weten de steeds groter worden regenpieken goed op te vangen. Duurzaamheid is een zaak waar iedere inwoner, bedrijf en instelling mee te maken heeft en we elkaar vooruit weten te helpen. De gemeente verleent steun en geeft ondertussen zelf het goede voorbeeld.

Nu verantwoordelijkheid nemen voor toekomstige generaties

Duurzaamheid is onderhand een containerbegrip. Wij bedoelen met duurzaamheid kijken naar de huidige behoeften van inwoners en hoe daaraan kunnen voldoen zonder dat mensen, het milieu of de economie ook voor volgende generaties in gevaar komt. Als we van de wereld willen blijven genieten, moeten we ook goed voor mens en milieu zorgen. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol. Concrete aandachtspunten zijn:

1. *Energietransitie*
2. *Energiereductie*
3. *Een prettige leefomgeving*
4. *Iedereen doet mee, iedereen profiteert*

Energietransitie: van fossiele energie naar duurzame energie

Het is ons doel om het gebruik van fossiele energie om te zetten naar duurzame energie. Dit helpt direct de broeikasgassen te verminderen. De uitdaging is groot en daarom nemen we alle mogelijke maatregelen in overweging. We kwantificeren maatregelen over de verschillende sectoren. Dan zien we bijvoorbeeld dat in de land- en tuinbouw het energieverbruik veel hoger ligt dan bijvoorbeeld bij de industrie. Dan kunnen maatregelen in de land- en tuinbouw een veel groter effect hebben op de reductie van broeikasgas dan maatregelen bij de industrie.

Ambitieuze en realistische Energievisie

Overwegingen en keuzen leggen we vast in een duidelijke Energievisie. Dit wordt een ambitieus en realistisch document, met als stip op de horizon het Klimaatakkoord van Parijs. Bij het opstellen van de visie betrekken we belanghebbenden. Hiermee maken we meerdere partijen verantwoordelijk en stimuleren we inwoners en bedrijven om met initiatieven te komen.

Mogelijkheden voor zonne-energie

Zonnepanelen worden bij voorkeur geplaatst op voormalige agrarische bouwpercelen en op locaties waar geen ander nuttig gebruik denkbaar is. Voorbeelden zijn weg-/spoorbermen, retentievijvers, dijken en daken van bedrijven en gemeentelijke gebouwen. Er komen geen zonnepanelen in weilanden en landbouwgronden zolang er nog alternatieve locaties voorhanden zijn.

Vraag naar energie verminderen

Het verminderen van vraag naar energie komt ook terug in bovenstaand genoemde Energievisie. Vooruitlopend zijn er een aantal maatregelen die nu al geïmplementeerd gaan worden:

- Elke nieuwe wijk die vanaf nu gebouwd wordt, wordt een 100% duurzame wijk zonder aardgas aansluiting. De afspraak dat voor nieuwe gemeentelijke gronduitgiften vanaf 1 januari 2018, vooruitlopend op de wettelijke ingangsdatum 1 januari 2020, volgens de BENG-norm (Bijna Energie Neutraal Gebouw) wordt gebouwd blijft onverkort van kracht.
- Met woningcorporaties spreken we af dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn.
- LED-verlichting is de norm bij openbare straatverlichting.
- Stimuleren van aardgas afkoppelen van bestaande woningen door toepassen van onder andere warmtepompen en zonneboilers

Grote impact voor glas- en tuinbouwsector

Een aparte aanpak is, gezien de grote impact die het kan hebben, nodig voor de glas- en tuinbouwsector. Hierbij bouwen we krachtig voort op initiatieven en inzichten die er al zijn zoals van Greenport Gelderland, de regionale energiestrategie en het Duurzaamheidsplatform Bommelerwaard.

Asbest

Wij zetten ons in voor een gecoördineerde asbestsanering.

Een prettige leefomgeving

Versteende wijken worden groen gemaakt. Ons streven is dat overal groen binnen een afstand van 0 tot 300 meter is. Uit onderzoek blijkt namelijk dat groene wijken positieve effecten hebben,

- *Kinderen spelen meer en voelen zich prettiger en gezonder*
- *De luchtkwaliteit wordt beter door opname van CO₂ en fijnstof;*
- *Er is sponswerking bij pieken in neerslag;*
- *Op hete dagen is het klimaat koeler;*
- *Het levert biomassa voor duurzame energie;*
- *Woningen stijgen in waarde met 4-12%.*

Afvoer van regenwater toekomstproof

De afvoer van regenwater is een groeiend probleem. Neerslag komt steeds meer in hevige pieken. Er zijn dus maatregelen nodig om natte voeten (en erger) te voorkomen. Logische oplossingen zijn de aanleg van lokale waterbergingen, het ontkoppelen van de regenwaterafvoer via het riool en groene daken. Ook de realisatie van een aparte riolering voor de glastuinbouw, waardoor lozen op het oppervlaktewater niet meer gebeurt, draagt hieraan bij. Het gemeentelijk rioleringsplan 2017-2021 gaat uit van het realiseren van een basisniveau. Deze plannen moeten op tijd, binnen budget en volledig worden gerealiseerd.

Iedereen doet mee, iedereen profiteert

We stimuleren en initiëren duurzaamheidsinitiatieven

1. *Deals voor duurzaamheid: We maken afspraken met bedrijven over duurzame energie en een groene omgeving. Die afspraken moeten kans bieden voor iedereen. Dus ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en jongeren die van school komen (of zelfs nog zitten). In de Deal voor Duurzaamheid wordt afgesproken wat de gemeente daar tegenover zet. Dit kan zijn het geven van voorrang bij (her)vestiging, korting op de prijs van bedrijfsgrond en/of kortingen op belastingen of leges.*
2. *We blijven particuliere initiatieven ondersteunen, zoals energiecoöperaties en burgerinitiatieven*
3. *Bij het plaatsen van windmolens doorlopen we een zorgvuldig proces met de belanghebbenden. We zorgen er ook voor dat de omgeving hier zo weinig mogelijk last van ondervindt. Daarbij komen de opbrengsten op de eerste plaats ten goede aan de direct omwonenden en op de tweede plaats aan de hele gemeenschap.*
4. *Bij grootschalige energieprojecten is het gewenst dat de omgeving kan participeren. In combinaties zijn vaak extra voordelen te halen. Ook de ontwikkeling en aanleg van smart grids hoort hierbij.*
5. *Een inwoner moet op één plek terecht kunnen voor duidelijke informatie en zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij de aangeboden oplossingen zou het lokale bedrijfsleven een grote rol moeten spelen.*

De gemeente zelf: Koersvast en een voorbeeld

Koersvastheid bereiken we door een helder plan, de reeds eerdergenoemde Energievisie. In elk beleidsstuk geven we aandacht aan duurzaamheid en staat wat het bijdraagt aan de realisatie van de Energievisie. In de verkeers- en vervoersplannen wordt broeikasgasreductie integraal opgenomen. Ook moeten we financieel stabiel zijn door het hebben van revolverende fondsen (in een revolverend fonds komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar is voor nieuwe leningen. Hierdoor blijft het geld inzetbaar) en de uitvoering goed te managen door helder programmamanagement. Daarnaast moet de gemeente een voorbeeld zijn voor de gemeenschap en voortdurend het belang van duurzaamheid uitdragen door onder andere de eigen bedrijfsvoering elk jaar weer duurzamer te maken, het wagenpark te vergroenen door elektrische (waterstof-) auto's en door passend te communiceren. Initiatieven van zowel inwoners, bedrijven en instellingen met een grote impact worden als voorbeeld goed gecommuniceerd.

8. Financiële verantwoording

Hieronder geven wij een inschatting van de financiële effecten van de in de vorige hoofdstukken opgenomen concrete onderwerpen. Hierbij geldt natuurlijk dat we op dit moment inschattingen maken en dat enkele onderwerpen nog niet reëel te begroten zijn. Bovendien houden we geen rekening met financieel positieve effecten van het bestuursakkoord. Vervolgens zetten we de kosten af tegen de financiële ruimte zoals gepresenteerd in het overdrachtsdocument en verwerken we de te verwachten effecten van de (tussentijdse) maart circulaire.

Hoofdstuk 2	bedragen x 1.000
<i>Bestuur</i>	
<i>Budget wijk- en dorpsplatforms</i>	<i>pm</i>
<i>Uitbreiding uren coördinatoren</i>	40
<i>Organisatie</i>	
<i>Accountmanagement regelen (extra uren structureel)</i>	25
<i>Financiën</i>	
<i>Aanpassing grafrechten</i>	35
<i>Evaluatie kostendekkendheid</i>	<i>pm</i>
Hoofdstuk 3	
<i>Pleegzorg</i>	10
Hoofdstuk 4	
<i>Huisvesting Arbeidsmigranten (opnemen bij beleid)</i>	<i>pm</i>
<i>Verkeersveiligheid</i>	10
<i>Verlichting fietspaden (kapitaalslasten en expl.)</i>	10
<i>Openbaar groen (uitbreiding en onderhoud)</i>	25
Hoofdstuk 6	
<i>Toerisme (parels in de gemeente)</i>	5
<i>Verkeer en parkeren binnenstad</i>	50
Hoofdstuk 7	
<i>Zonnepanelen (kapitaalslasten)</i>	50
<i>Vergroening bedrijfsvoering (kapitaalslasten)</i>	25
Totaal	285

Verwerking in begrotingsperspectief

Hieronder het begrotingsperspectief zoals opgenomen in het overdrachtsdocument:

	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo programmabegroting 2018	478.900	331.300	271.400	306.400	157.000
Bestuursrapportage 2017		37.100	24.200	21.900	21.400
Verduurzaamheid onderhoudsplannen		-42.000			
Regionaal investeringsfonds			-82.500	-82.500	
Baggeren putten Bruchem		-90.000			
Intergaal huisvestingsplan Onderwijs		-33.200	-33.200	-33.200	-33.200
Functionaris gegevensbescherming		-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Huurinkomsten Hogeweg		-75.000			
Parkeeropbrengst		-79.500			
Totaal	478.900	3.700	134.900	167.600	100.200

Vervolgens verwerken we de effecten van de september, december en maart circulaire.

Hierbij wordt opgemerkt dat de totale groei in de maart circulaire voor het merendeel (van 50 % tot 75%) is gereserveerd voor taakuitbreiding en een veiligheidsbuffer

Hier dus wordt gerekend met het daarna nog bestaande bedrag aan groei:

	2018	2019	2020	2021	2022
September circulaire	88.000	21.000	-47.000	-101.000	-101.000
December circulaire	95.000	96.000	96.000	95.000	95.000
Maart circulaire	235.000	438.000	612.000	746.000	890.000
Totaal	418.000	555.000	661.000	740.000	884.000

Conform afspraak storten we de effecten van de circulaires normaliter in een reserve. Omdat dit bestuursakkoord de opmaat is voor de begroting 2019, rekenen we nu vanuit het begrotingsperspectief zoals dat ontstaat per heden, dus inclusief genomen besluiten na de publicatie van het overdrachtsdocument en de effecten van de circulaires.

We reserveren (indien mogelijk) vervolgens 50% van het effect van de circulaires.

Dan ontstaat het volgende beeld:

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Begrotingsaldo (afgerond)</i>	4.000	135.000	168.000	100.000	100.000
<i>Circulaires</i>	418.000	555.000	661.000	740.000	884.000
<i>Genomen besluiten</i>	-38.000	0	-27.000	18.000	-38.000
<i>Zwembad</i>				-75.000	-75.000
<i>Veilig Thuis</i>	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
<i>Bestuursakkoord</i>	-140.000	-285.000	-285.000	-285.000	-285.000
<i>Subtotaal</i>	189.000	350.000	462.000	443.000	531.000
<i>Reserve circulaires (als 50% circulaires < Subtotaal)</i>	0	-278.000	-330.000	-370.000	-445.000
<i>Nieuw Saldo</i>	189.000	72.000	132.000	73.000	86.000

Gelet op de reeds genoemde reserveringen en buffers, bieden wij met dit bestuursakkoord een financieel verantwoord perspectief voor de bestuursperiode 2018 - 2022.

Ondertekening

SGP

Geert Bok

ZVV
Denkt vooruit!

Kees Metz

**Christen
Unie**

Kees Kesting

VVD

Daniëlle van der Wiele